

стосовно інших осіб, то слід врахувати характер відомостей, які отримує адвокат, їх значення для справи, а також можливість отримання їх через суд.

Адвокат не має права робити запити з метою отримання матеріалів щодо протилежної сторони, якщо вони за своїм змістом ганьблять цю особу: відомості про захворювання, факти інтимного життя, які процесуальний противник намагається приховати з тих чи інших міркувань.

Адвокатська таємниця потрібна в інтересах правильного здійснення правосуддя. Правосуддя гарантує обвинувачуваному право на захист, вкладаючи в це право широкий зміст: і право захищатися самому, і право мати судового представника (захисника). Держава, забезпечуючи обвинувачуваному право на захист, зацікавлена у тому, щоб захисник користувався довірою підсудного, який міг би розкрити перед ним усі схованки своєї справи, розкрити усе без страху і без оглядки. Підсудний розкриває перед захисником не тільки факти, але й ділиться з ним своїми думками, переживаннями, своїми надіями і побоюваннями.

Вважаю, що інститут адвокатської таємниці може розглядатися через призму самоврядування, але правові аспекти вирішуються лише в просторі чинного законодавства і власне професійної діяльності, тому етичні деонтологічні, тобто проблеми честі адвоката, є похідними. Таким чином, проблему адвокатської таємниці необхідно також переводити в русло правової реформи. В той же час, слід визнати, що адвокатській діяльності притаманні й специфічні відносини з клієнтами. Адвокат завжди виступає довіреною особою того, кому надає правову допомогу, тому і такою важливою стає саме довіра до нього. В ній виражається правова природа відносин адвоката з особами, які до нього звертаються, і, в той же час розкривається моральна сторона адвокатської діяльності. Саме в такому підході адвокатська таємниця формується як правовий, і як моральний обов'язок.

Бокова І.В.

*студентка 5-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТСЬКЕ ДОСЬЄ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТАЄМНИЦІ КЛІЄНТА

На сьогоднішній день законодавство України не надає тлумачення терміна «адвокатське досьє». Досьє (фр. dossier) - зібрання документів, що стосуються якого-небудь питання, якої-небудь справи, а також папка з такими документами (Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007). Водночас цей термін використовується у ч. 6 ст. 10 ПАЕтаСтандартах якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі (Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі: затверджені Наказом Міністерства юстиції України 25.02.2014 року № 386/5 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2014 року за № 337/25114) та набули чинності 30.07.2014 року).

Відповідно до Конституції України кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» зобов'язує адвоката зберігати адвокатську таємницю. При цьому Закон встановлює, що предметом адвокатської таємниці є не тільки відомості, отримані від підзахисного, але й інша інформація, що стала відома адвокату під час виконання його обов'язків. Великий обсяг інформації вимагає її систематизації в процесі опрацювання з метою утримання в пам'яті адвоката всіх обставин, які мають значення для справи. Крім того, наявність у адвоката такої інформації невідворотно порушує питання збереження адвокатської таємниці.

Для вирішення цих проблем доцільно вести адвокатське досьє у кожній справі, незалежно від її складності. Справа, яка на перший погляд видається простою, може згодом стати складною з великою кількістю матеріалів.

Належним чином оформлене адвокатське досьє може захистити адвоката від необґрунтованих претензій щодо якості його роботи. Успірних ситуаціях, саме на підставі матеріалів досьє необхідно робити висновки щодо добросовісності адвоката, факту, обсягу та, зрештою, якості наданої правової допомоги.

Відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" від 05 липня 2013 року та Правил адвокатської етики - кожен адвокат повинен чесно, розумно, сумлінно, законно, компетентно, добросовісно, кваліфіковано виконувати свої професійні обов'язки, а також дбати за підвищення поваги до адвокатської професії. За невиконання своїх обов'язків, до адвоката можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності.

Робота адвоката потребує обробки великого обсягу інформації. Під час вироблення правової позиції потрібно підняти великий пласт правових актів, коментарів, монографій, судової практики. У досьє має фіксуватись записи ознайомлення з матеріалами справи, зустрічі зі свідками та довірительом, імена й адреси людей, з якими зустрічається адвокат.

Вся ця інформація має бути систематизована і проаналізована. Попри наявність сучасної техніки (комп'ютерів, планшетних ПК тощо) під рукою потрібно мати такий зручний і важливий для адвоката інструмент, як досьє. Адвокатське досьє - це сукупність відомостей, документів, предметів та інших носіїв інформації, зібраних адвокатом у процесі надання правової допомоги (Зейкан Я.П., Сафулько С.Ф. Настільна книга адвоката у кримінальній справі. – К.: ВД Дакор, 2013. – 576 с). В умовах діючого КПК роль досьє підвищується.

У адвокатському досьє мають бути копії таких документів: обвинувального висновку, постанови про притягнення як обвинуваченого, постанови про порушення кримінальної справи, про прийняття справи слідчим до свого провадження, про обрання запобіжного заходу, висновків експертиз, заявлених чи підготовлених клопотань та відповіді на них, матеріалів, що характеризують підзахисного. Ці копії захисник може зробити, використовуючи своє право застосовувати науково-технічні засоби в ході ознайомлення із матеріалами справи (ст. 48 КПК). Крім того, в адвокатському досьє безумовно повинні міститись докладні виписки із матеріалів справи, що представляють інтерес при здійсненні захисту по цій справі.

Однак простим зібранням цих копій та виписок складання адвокатського досьє не обмежується. Після того як всі зазначені матеріали зібрано, починається аналітична робота, направлена на систематизацію наявних матеріалів та вироблення на їх базі позиції та плану захисту. Систематизувати матеріали справи можна за епізодами, за показаннями підзахисного, потерпілого, свідків, за експертними висновками, у хронологічному порядку. В будь-якому разі, захисник повинен вільно орієнтуватись у зроблених виписках та вміти швидко використати їх у ході судового розгляду справи. Доцільно окремо складати таблички, що відображають наявні суперечності в обвинувальному висновку та наявних у справі доказах, у показаннях підзахисного та потерпілого, у первинній та повторній експертизах і т. д. (Мартиновський Р., Сівак Т. та ін. Методичні рекомендації для адвокатів щодо здійснення захисту, гарантованого державою: Ведення адвокатського досьє - Х.: Фактор, 2015. — 32 с).

Адвокатське досьє є досить важливим засобом збереження адвокатської таємниці. Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 23 Закону України від 05.07.2012 року № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» забороняється проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності.

Відсутність адвокатського досьє у випадку, коли виникає необхідність оцінки якості роботи адвоката, може ускладнити доведення адвокатом своєї добросовісності при веденні справи клієнта та стати однією з підстав визнання його роботи такою, що не відповідає загальноприйнятим вимогам до якості правової допомоги, яка надається адвокатами.

Бондар В.В.

*студентка 5-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Говорячи про адвокатів - перше що спливає в уяві – це їх палка промова у суді. Усі ми дивилися безліч фільмів про юристів і, звичайно, ми звертали увагу на те, як адвокат себе веде під час судового засідання, що він говорить, як говорить та як при цьому виглядає. Від якості, переконливості і повноти його промови залежить чи не весь успіх його справи. Кажучи про